

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впровадження життя

серпня 2023 р., протокол № 11
Голова вченої ради
Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОФАЙЛІНГ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ»

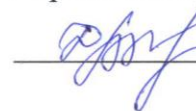
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри психології та соціального забезпечення 28 серпня 2023 р., протокол № 7

В.о. завідувача кафедри

 Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми

 Димитрій ГРИЦИШЕН

Розробник: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціального забезпечення Олег МАТЕЮК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 25 “Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону”	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 256 “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	2
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		4	4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4,5	Освітній ступінь “магістр”	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
54 год.	78 год.		
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 13% аудиторних занять, 87% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Профайлінг та спеціальні інформаційно-психологічні операції» є набуття здобувачами вищої освіти необхідних знань з інформаційно-психологічних протистоянь, ознайомити здобувачів з основними інструментами і засобами планування й здійснення інформаційно-психологічних операцій та складання психологічного портрету особистості, а також практичних умінь щодо їх реалізації.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

–ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям:

а) «профайлінг» як спосіб та технологія виявлення потенційно небезпечних особистостей;

б) «спеціальні інформаційно-психологічні операції» як дії, спрямовані на ворожу, дружню або нейтральну аудиторію, які передбачають вплив на її свідомість і поведінку за допомогою використання спеціально організованої інформації (технологій) для досягнення заздалегідь запланованої мети.

–навчити здобувачів вищої освіти розуміти:

а) форми, види та способи реалізації інформаційно-психологічних операцій;

б) етапи інформаційного протистояння – інформаційну експансію, інформаційну агресію та інформаційну війну;

в) завдання та мету інформаційної війни;

г) природу організованого (пропаганда, дезінформація) та стихійного (чутка) негативного інформаційного впливу;

д) форми протидії та захисту в умовах ведення інформаційно-психологічного протистояння.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

– основні прийоми та методи ідентифікації правди та брехні;

– неінструментальні та інструментальні методи профайлінгу;

– методи та прийоми ведення інформаційно-психологічних операцій;

– специфіку відмінностей між агітацією, пропагандою, ментальною агресією, психологічною, інформаційною та гібридною війною;

– сутність та зміст інформаційно-психологічного протистояння як компонента гібридної війни;

– значення інформаційно-психологічних операцій в інформаційному просторі України задля гарантування інформаційної (як складової національної) безпеки держави;

– специфічні прояви психологічної війни: пересмикування фактів, маніпулювання свідомістю, підміна понять, хибна аргументація, емоційна упередженість, фейк тощо;

– чинники, що впливають на етнокультурну самоідентифікацію.

вміти:

– аналізувати конкретні ситуації спілкування з різними особами у професійній діяльності;

– діагностувати у співрозмовників комунікативні типи особистостей, які в них проявляються, з метою виявлення потенційно небезпечних осіб;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 4

- типологізувати інформаційно-психологічні операції;
- ідентифікувати національні інтереси в інформаційній сфері;
- застосовувати прийоми, процедури і технології професійного психологічного впливу з метою захисту інформаційної (як складової національної) безпеки держави.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 1. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки.

СК 3. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки, аналізувати та розвивати структуру системи забезпечення національної безпеки та принципи її функціонування.

СК 5. Здатність організовувати цілеспрямовану діяльність щодо формування і реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони.

СК 10. Здатність критично осмислювати та визначати механізми моніторингу і контролю, співробітництва в сфері боротьби з фінансуванням тероризму та збройних конфліктів.

Отримані знання з навчальної дисципліни «Профайлінг та спеціальні інформаційно-психологічні операції» стануть складовими таких **програмних результатів навчання** за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ПРН 3. Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

ПРН 6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

ПРН 8. Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності.

ПРН 11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності.

ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки.

ПРН 17. Виявляти та прогнозувати ризики національній безпеці України з урахуванням теорій терорології та іредентизму та обґрунтовувати заходи щодо їх мінімізації для забезпечення економічної безпеки держави.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 5

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕМПІРИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФАЙЛІНГУ

Тема 1. Профайлінг: сутність, історія виникнення та становлення

Історія виникнення та розвитку профайлінгу

Сутність і зміст профайлінгу. Аксиологія профайлінгу

Види профайлінгу та умови його використання

Тема 2. Психодіагностика та ідентифікація правди та брехні

Поняття «правди», «брехні» та «істини»

Супутні терміни, їх сутність та зміст

Кінесика як метод аналізу «мови тіла»: міміка, пантоміміка, жести, мікроруки. Зовнішні прояви діяльності внутрішніх органів

Шкали «щирості» в психодіагностичних методиках

Тема 3. Методи неінструментального та інструментального профайлінгу

Основи детекції правди та брехні за невербальними ознаками

Діагностика відвертості у професійному спілкуванні

Детекція нещирості за вербальними ознаками

Поліграфічний метод: сутність, історія виникнення, межі та сфери застосування

Характеристика інструментальних методів детекції правди та брехні

Тема 4. Безпекова складова профайлінгу. Створення психологічного портрету особистості

Сутнісні ознаки психологічного портрету

Графологічні дослідження психіки особистості. Контент-аналіз

Паралінгвістичні ознаки нещирості

Фізіогноміка: її сутність та значення для діяльності профайлера

Діяльність психолога-профайлера у сфері безпеки та оборони

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПЕЦИФІКА ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 5. Загальні особливості, історія виникнення та використання інформаційно-психологічних операцій

Ментальна агресія, психологічна, інформаційна та гібридна війна

Кібернетична та мережева війна як різновиди інформаційної війни

Сутність та специфічні особливості психологічної війни

Інформаційно-психологічні війни як засіб маніпулювання людською свідомістю. Інформаційно-психологічна операція як інструмент інформаційно-психологічної війни. Генеза поняття «інформаційно-психологічна операція»

Інформаційно-психологічні операції в інформаційному просторі України. Класифікація інформаційно-психологічних операцій

Інформація як зброя інформаційно-психологічних операцій

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 6

Тема 6. Інформаційно-психологічне протиборство

Інформаційно-психологічне протиборство як напрямок забезпечення інформаційної безпеки

Загальні засади інформаційно-психологічного протиборства

Гендерна, етнічна та культурна складові інформаційно-психологічного протиборства

Психологічні та організаційні основи протидії негативному інформаційно-психологічному впливу

Вимоги Стратегії інформаційної безпеки щодо протидії загрозам інформаційній безпеці України

Значення інформаційно-психологічної протидії в системі морально-психологічного забезпечення професійної діяльності фахівця сфери безпеки та оборони

Тема 7. Планування та організація інформаційно-психологічних операцій

Специфіка інформаційно-психологічних операцій в умовах гібридної війни: головна мета та завдання

Сценарії, методи та прийоми ведення інформаційно-психологічних операцій

Спеціальні інформаційні операції на особу, яка ухвалює рішення. Сценарії впливу на великі маси людей

Основні етапи інформаційно-психологічних операцій

Планування інформаційно-психологічних операцій

Забезпечення інформаційно-психологічних операцій

Особливості процесу організації та проведення інформаційно-психологічних операцій

Тема 8. Принципи та інструментарій інформаційно-психологічних операцій

Головні інструменти застосування інформаційно-психологічних операцій (пересмикування фактів, дезінформація, лобіювання, маніпулювання свідомістю, підміна понять, хибна аргументація, емоційна упередженість, управління кризами, шантаж, фейк тощо)

«Інформаційне сегментування» та «інформаційний тиск». Інформаційний лобізм

Основні закономірності і принципи реалізації інформаційно-психологічних операцій

Тема 9. Дезінформація та чутки як складові інформаційно-психологічних операцій

Дезінформація як метод введення об'єкта впливу в оману щодо справжності намірів для спонукання його до запрограмованих дій

Види дезінформації: тенденційне викладення фактів; дезінформування «від зворотного»; термінологічне «мінування»; «сіре» дезінформування; «чорне» дезінформування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 7

Чутки як специфічна форма недостовірної або частково достовірної інформації
Чутки як валідне джерело інформації про суспільну думку, політичні настрої, ставлення до керівництва країни, державного устрою, засобів масової інформації тощо. Ефективність чуток

Тема 10. Пропаганда як засіб інформаційно-психологічних операцій

Пропаганда – основний інструмент інформаційно-психологічної війни: сучасні методи та прийоми

Основні методи політичної та військової пропаганди
Інформаційно-психологічний вплив в роки Першої світової війни
Особливості пропаганди фашистської Німеччини в міжвоєнний період
Основні форми інформаційно-психологічного впливу під час Другої світової війни

Історія та практика пропагандистської діяльності Агітпропу СРСР

Інформаційне протистояння між СРСР та США у період «Холодної війни»

Тема 11. Видатні інформаційно-психологічні операції

Рівні, види та сили визначних інформаційно-психологічних операцій

Сучасний стан інформаційної безпеки у країнах НАТО

Система протидії негативному інформаційно-психологічному впливу (на прикладі НАТО)

Захист національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки (на прикладі США)

«Об'єднана доктрина інформаційних операцій» Міністерства оборони США (1998 р.). Директива інформаційних операцій США (2006 р.)

Тема 12. Специфічні особливості інформаційного тероризму. Особливості захисту національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки держави

Сутність та специфічні особливості інформаційного тероризму. Класифікація інформаційного тероризму. Засоби боротьби з інформаційним тероризмом (на прикладі окремих держав)

Захист національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки України

Забезпечення інформаційної (як складової національної) безпеки держави

Контрпропаганда як комплекс заходів. Моделі та стратегії контрпропаганди

Медіаграмотність як інструмент протистояння в інформаційному просторі

Фактчекінг як захист від дезінформації

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕМПІРИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФАЙЛІНГУ								
Тема 1. Профайлінг: сутність, історія виникнення та становлення	6	2	–	4	8	2	–	6
Тема 2. Психодіагностика та ідентифікація правди та брехні	8	2	2	4	6	–	–	6
Тема 3. Методи неінструментального та інструментального профайлінгу	6	2	–	4	6	–	–	6
Тема 4. Безпекова складова профайлінгу. Створення психологічного портрету особистості	8	2	2	4	10	2	2	6
Разом за змістовий модуль 1	28	8	4	16	30	4	2	24
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПЕЦИФІКА ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ								
Тема 5. Загальні особливості, історія виникнення та використання інформаційно-психологічних операцій	6	2	–	4	6	–	–	6
Тема 6. Інформаційно-психологічне протиборство	6	2	–	4	6	–	–	6
Тема 7. Планування та організація інформаційно-психологічних операцій	10	2	2	6	6	–	–	6
Тема 8. Принципи та інструментарій інформаційно-психологічних операцій	6	2	–	4	6	–	–	6
Тема 9. Дезінформація та чутки як складові інформаційно-психологічних операцій	10	2	–	6	6	–	–	6
Тема 10. Пропаганда як засіб інформаційно-психологічних операцій	10	2	2	6	8	–	–	8
Тема 11. Видатні інформаційно-психологічні операції	8	2	2	4	10	2	–	8
Тема 12. Специфічні особливості інформаційного тероризму. Особливості захисту національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки держави	6	2	2	4	12	2	2	8
Разом за змістовий модуль 2	62	16	8	38	60	4	2	54
ВСЬОГО	90	24	12	54	90	8	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва заняття	К-ть годин	
		Д.ф.	З.ф.
1	Тема 1. Профайлінг: сутність, історія виникнення та становлення	–	–
2	Тема 2. Психодіагностика та ідентифікація правди та брехні	2	–
3	Тема 3. Методи неінструментального та інструментального профайлінгу	–	–
4	Тема 4. Безпекова складова профайлінгу. Створення психологічного портрету особистості	2	2
5	Тема 5. Загальні особливості, історія виникнення та використання інформаційно-психологічних операцій	–	–
6	Тема 6. Інформаційно-психологічне протиборство	–	–
7	Тема 7. Планування та організація інформаційно-психологічних операцій	2	–
8	Тема 8. Принципи та інструментарій інформаційно-психологічних операцій	–	–
9	Тема 9. Дезінформація та чутки як складові інформаційно-психологічних операцій	–	–
10	Тема 10. Пропаганда як засіб інформаційно-психологічних операцій	2	–
11	Тема 11. Видатні інформаційно-психологічні операції	2	–
12	Тема 12. Специфічні особливості інформаційного тероризму. Особливості захисту національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки держави	2	2
РАЗОМ		12	4

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Тема	К-ть годин	
		Д.ф.	З.ф.
1	Походження терміну «інформація» та її властивості	4	6
2	Від комунікації до маніпуляції	4	6
3	Телебачення та соціальні мережі як арена ведення інформаційних війн	4	6
4	Історичні аспекти теорії та практики інформаційно-психологічного впливу	4	6
5	Глобалізаційні перетворення в інформаційному суспільстві	4	6
6	Інформаційне протистояння під час Холодної війни	4	6
7	Основи теорії інформаційної війни	6	6
8	Інформаційна боротьба	4	6
9	Інформаційний простір	6	6
10	Інформаційна безпека	6	8
11	Масмедіа та тероризм в системі ЗМІ	4	8
12	Медіаграмотність та фактчекінг	4	8
РАЗОМ		54	78

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти зі спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» включає:

анотування вивченої додаткової літератури, складання бібліографічних описів тощо;

написання есе за визначеною тематикою;

складання термінологічних словників тощо.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 10

Орієнтовний перелік тем есе

1. Наукові і правові засади теорії і організації інформаційної та інформаційно-психологічної безпеки.
2. Історія і сучасні форми і методи і технології організації інформаційно-психологічного протидія в Україні.
3. Інформаційно-психологічна протидія як напрямок інформаційної безпеки і морально-психологічного забезпечення професійної діяльності фахівців сектору національної безпеки та оборони.
4. Гендерні аспекти організації інформаційної та інформаційно-психологічної безпеки.
5. Значущість морального духу військ в одержанні перемоги над противником: історія і сучасність.
6. Глобальні і національні виклики та загрози інформаційній безпеці держави.
7. Морально психологічний стан військовослужбовців та його роль в організації інформаційно-психологічного протидія.
8. Сутність, мета, форми і технології інформаційно-психологічного протидія.
9. Напрями, форми і завдання інформаційно-психологічного протидія.
10. Досвід організації інформаційно-психологічного протидія в арміях провідних країн світ.
11. Особливості інформаційно-психологічного протидія у Сполучених Штатах Америки.
12. Особливості організації морально-психологічного впливу у збройних силах Федеративної Республіки Німеччини.
13. Досвід організації інформаційно-психологічного протидія у ході сучасних локальних війн та збройних конфліктів.
14. Роль інформаційного і психологічного чиннику у організації інформаційно-психологічного протидія.
15. Спеціальні інформаційні операції та кібервійни як джерело загроз національної безпеці.
16. Спеціальні інформаційні операції: цілі, ознаки, суб'єкти та етапи.
17. Сутність, цілі, засоби і компоненти ведення інформаційних і кібервоєн.
18. Морально психологічний стан фахівців сектору національної безпеки та оборони та його значення для механізму протидії негативним інформаційно-психологічним впливам.
19. Досвід інформаційного забезпечення бойових дій військ (сил) під час сучасних локальних війн та збройних конфліктів.
20. Методики протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань.
21. Методи профілактика наслідків негативного інформаційно-психологічного впливу на фахівців сектору національної безпеки та оборони.
22. Основні комунікативні канали інформаційно-психологічного впливу на фахівців сектору національної безпеки та оборони та їх характеристика.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 11

23. Нейролінгвістичне програмування: сутність, зміст, особливості впливу на свідомість.

24. Напрями, форми і завдання психологічного супроводу професійної діяльності в сучасних арміях світу.

25. Психологічні війни та операції як складові морально-психологічного впливу в сучасному світі.

26. Напрями, форми і завдання інформаційно-психологічного супроводу професійної діяльності в надзвичайних умовах в сучасних арміях світу.

27. Основні методи, що застосовуються у технологіях соціальної інженерії та способи захисту.

28. Сутність і роль морально-психологічної готовності особового складу в умовах негативного інформаційно-психологічного впливу під час виконання професійних завдань.

29. Інформаційний і психологічний супровід фахівців сектору національної безпеки та оборони в звичайних та в екстремальних умовах їх професійної діяльності.

30. Форми і методи маніпулювання персоналом, що застосовуються у соціальній інженерії.

31. Теорія нейролінгвістичного програмування як модель програмування людської поведінки та комунікацій.

32. Цілі, форми, методи і особливості здійснення сугестивного впливу через Інтернет і засобами комунікації та способи захисту від нього.

33. Світовий досвід протидії інформаційно-психологічних впливу в сучасних умовах: методи, технології, форми і засоби.

34. Методики протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на фахівців сектору національної безпеки та оборони під час застосування за призначенням.

35. Внутрішньо-комунікаційна робота з фахівцями сектору національної безпеки та оборони, профілактика наслідків негативного інформаційно-психологічного впливу.

36. Погляди на тенденції і особливості інформаційно-психологічного впливу в сучасних воєнних конфліктах та гібридних війнах.

37. Особливості інформаційно-психологічного впливу в умовах гібридної війни і чинники захисту свідомості.

38. Засоби масової інформації як інструмент впливу на інформаційний простір в умовах гібридної війни.

39. Інформаційна складова гібридних війн і тероризму, форми їх протидії.

40. Особливості інформаційної і кібервійни РФ проти України.

41. Прийоми дезінформування та маніпулятивного впливу, що застосовувались спецслужбами РФ для дискредитації влади України.

42. Зміст, цілі, і ознаки психологічного впливу на фахівців сектору національної безпеки та оборони як складового гібридної війн.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 12

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 3. Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод
ПРН 6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод
ПРН 8 Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод
ПРН 11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод
ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод
ПРН 17. Виявляти та прогнозувати ризики національній безпеці України з урахуванням теорій терорології та іредентизму та обґрунтовувати заходи щодо їх мінімізації для забезпечення економічної безпеки держави	– вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); – практичні (різні види вправ та завдань, тестування, творчі завдання, робота з документами та договорами); – дискусійний метод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 13

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання індивідуальних завдань – захист індивідуального завдання.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які в підсумку переводяться в національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється у відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься в залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання **заліку**. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка «незараховано» («F» та «FX» відповідно до шкали ЄКТС).

Способи перевірки досягнення програмних результатів навчання

В ході вивчення дисципліни досягнення програмних результатів навчання контролюється шляхом застосування наступних видів контролю:

Результат навчання	Методи контролю
1	2
ПРН 3. Приймати обгрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 14

1	2
ПРН 6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.
ПРН 8 Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.
ПРН 11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.
ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки і є основою для прийняття ефективних рішень, проведення досліджень та критичного осмислення проблем у галузі національної безпеки.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.
ПРН 17. Виявляти та прогнозувати ризики національній безпеці України з урахуванням теорій терорології та іредентизму та обґрунтовувати заходи щодо їх мінімізації для забезпечення економічної безпеки держави.	– усне опитування; – виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); – виконання завдань самостійної роботи (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – поточне тестування (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі); – виконання модульної контрольної роботи; – залік.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 15

10. Розподіл балів

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2									Сума
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР	100
7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6	17	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-ХІІ –ВР.
2. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 № 3855-ХІІ-ВР.
3. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94–ВР.
4. Закон України «Про затвердження Концепції технічного захисту інформації в Україні» від 08.10.1997 № 1126–ВР.
5. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 № 74/98–ВР.
6. Закон України «Про телекомунікації» від 18.11.2003 № 1280-IV–ВР.
7. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V–ВР.
8. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 27.03.2014 №1170-VII–ВР.

Основна література

1. Гамова, І. В. Інформаційні війни: підручник. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 184 с.
2. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
3. Лісовський, П. М. Інформологія: людина і всесвіт: Навч. посіб. / П. М. Лісовський. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 152 с.
4. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн. Київ : НАДУ, 2019. 380 с.
5. Руль Ю. В., Мартинова Т. О. Психологія профайлінгу : навч. посіб. / Ю. В. Руль, Т. О. Мартинова. К. : ДП Вид. дім «Персонал», 2018. 236 с.

Допоміжна література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/256.00.1/М/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк16 / 16

1. Вишняков О. Інформаційна війна з Росією: уроки виживання. URL: fakty.ictv.ua/index/readblog/id/1713.

2. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Захист інформації: міжнародні відносини та політичний консалтинг: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 312 с.

3. Шабаровський Б. Перевірка показань свідка під час допиту у кримінальному процесі України. Підприємництво, господарство і право. 2019. №6. С.287-292.

4. Annual NATO Report 2020. NATO official website. 2021. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/3/pdf/sgar20-en.pdf (Last accessed: 22.08.2021).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<https://ssu.gov.ua/> – офіційний сайт Служби безпеки України.

<http://itlaw.wikia.com/wiki/Profiling> – Центр оцінки достовірності інформації «ДетектІнфо».

Рекомендовані курси

Prometheus. Базова психологічна допомога в умовах війни. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+BPA101+2022_T2